

WWF

HANDLEDNING

De 6 kraven:

- Sopsortera
- Ekologiska varor
- Miljövänliga inköp
- LED-lampor
- Minskat CO2 och
- Elförbrukning

PROGRAM

- VÄXJÖ 2030**
- 11.00 Utställningarna klara.
 - Bemanna utställningarna!
 - Ät lunch
 - Kika på utställningarna, Röst!
 - 13.15 Alla samlas i auditoriet.
 - 14.00 Rådslag *Grupparb*
 - 15.20 Redovisning, avslut
 - Lottodragning
 - 16.00 Slut

VÅR STAD 2030

Rådslagsbilaga

Lärande - Delaktighet - Agerande

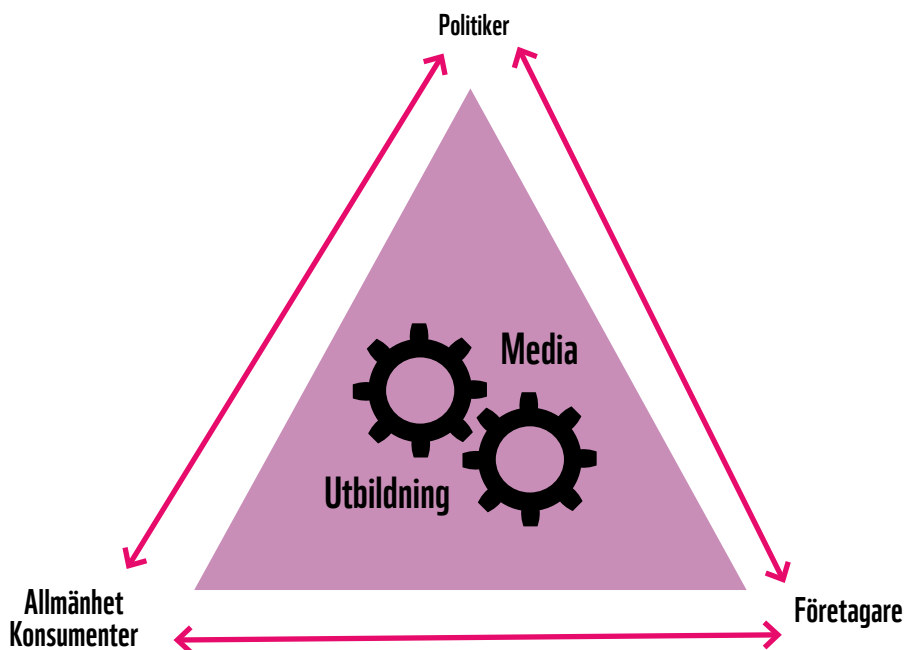
Vår stad 2030, Rådslagsbilaga

Vår stad 2030, Rådslagsbilaga, beskriver ett strukturerat möte mellan ungdomar och företrädare för politik, näringsliv och organisationer på lokal nivå. Syftet är att konkretisera och föra ut kommunens arbete för att nå klimatmålen. Rådslaget, ett event där cirka hundra ungdomar möter lika många vuxna nyckelpersoner.

Rådslagsbilagan bygger på erfarenheter från event genomförda som samarbete mellan WWF och Umeå, Kristianstad, Västerås, Uppsala, Eskilstuna och Växjö.

Handledningen Vår stad 2030 samt stödmaterial för undervisning och röster från tidigare rådslag finns samlade på wwf.se/varstad.

Vår stad 2030 är en del i WWFs globala klimatutmaning, *Earth Hour City Challenge*.

Idag använder mänskligheten 1,7 jordklot. Hållbar utveckling kräver att vi samarbetar, fokuserar och skyndar på med att minska det ekologiska fotavtrycket.

Information om Vår stad 2030 - Rådslagsbilaga

Vänligen uppge källa enligt följande:

Världsnaturfonden WWF Vår stad 2030 – Rådslagsbilaga.

Kontakt: Gitte Jutvik Guterstam, Världsnaturfonden WWF

Design: Sven Ängermark, Monoclick Solutions.

Mer material för undervisningen: wwf.se/varstad

Vår stad 2030, Rådslagsbilaga

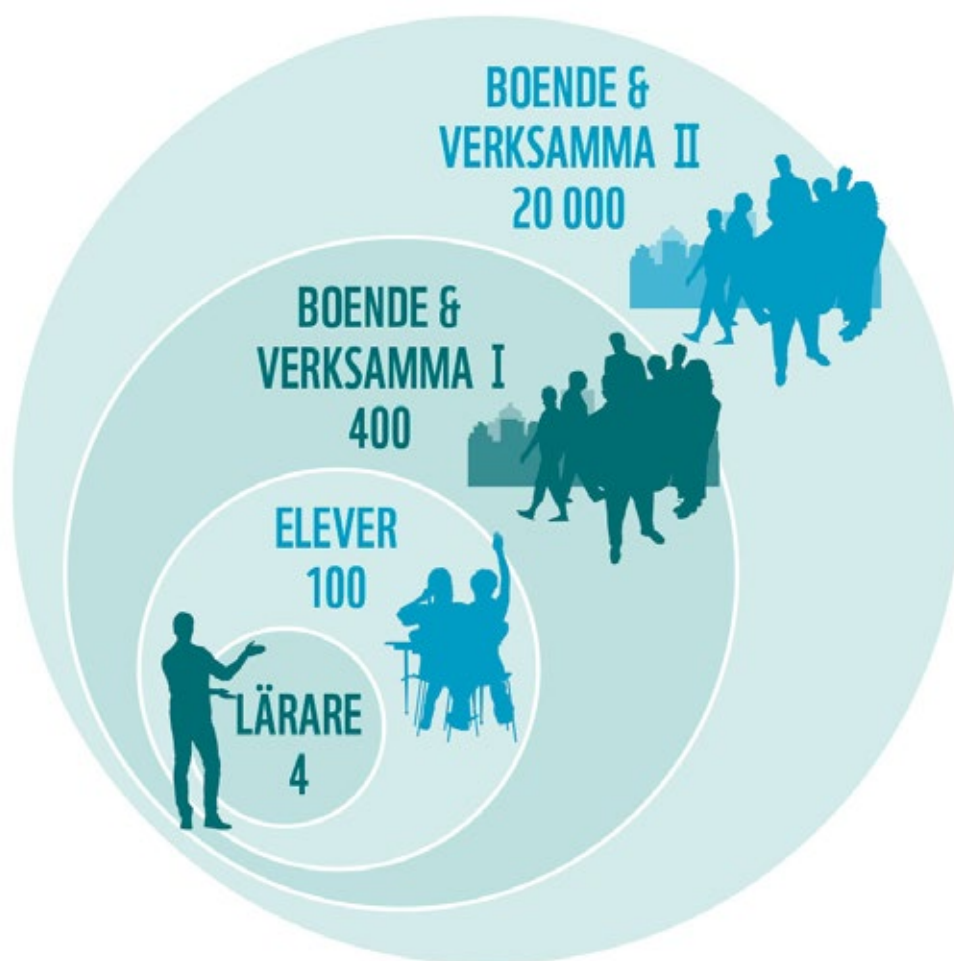
Ytterligare info finns på
wwf.se/varstad

Syftet med rådslandet är att synliggöra social- och ekologisk hållbar utveckling lokalt för att nå de globala klimatmålen. Dessutom har Vår stad 2030 och rådslandet intentionen att utveckla kunskap och delaktighet genom en kreativ dialog mellan olika aktörer.

Rådslagsbilagan beskriver ett event där företrädare för kommun och näringsliv möter elever i strukturerade samtal kring lokalt klimatarbete samt ekologisk och social hållbarhet. Rådslandet bygger på elevers temarbeten i närmiljön. I Rådslagsbilagan beskrivs hur eventet genomförs och hur det är kopplat till elevernas arbete med Vår stad 2030. Rådslandet är en del i Världsnaturfonden WWFs globala stadsutmaning, Earth Hour City Challenge.

Lärrarhandledningen Vår stad 2030 presenterar viktiga begrepp och resonemang kring hållbar utveckling och innehåller ett förslag till ämnesövergripande undervisning. Arbetet lämpar sig för grundskolans högre årskurser och gymnasiet. Eleverna identifierar viktiga faktorer för att skapa socialt och ekologiskt hållbar utveckling i den egna staden. De utgår från år 2030, då många internationella, nationella och lokala klimatmål ska vara uppnådda. Utifrån visionen om en stad på god väg mot hållbarhet tar eleverna fram rekommendationer som ska kunna riktas till nyckelpersoner inom kommunen och det lokala näringslivet.

Världsnaturfonden WWF rekommenderar företrädare för kommunens klimat- och miljöarbete att arrangera detta rådslag för att ge eleverna utrymme att presentera sina tankar och idéer. Lärare och äldre elever i grund- och gymnasieskolan står för bakgrundsarbetet. Elevernas studier ute i stadsmiljön och deras förslag är den röda tråden under rådslandet. Intresset från media brukar vara stort.

Alla vinner på elevernas arbeten med samhällsutveckling. Motiverade elever lär sig genom att frågorna är högaktuella. Konceptet Vår stad 2030 och rådslandet populariserar klimatarbetet och gör kommunens arbete med hållbar utveckling synligt och folkligt. Mötet mellan ungdomar och nyckelaktörer i samhället vitaliserar tankesätt och inkluderar fler deltagare i lokalt utvecklingsarbete.

Vad ger rådslaget?

Elevernas arbeten, deras förslag och rekommendationer reser frågor som är komplexa och som få människor kommer i kontakt med i sin vardag. Rådslaget brukar bli mycket uppskattat av alla som närvarar. Nedan redovisas upplägget i detalj. Ta del av det och ändra det efter era behov och förutsättningar.

Att arbeta med Vår stad 2030 i undervisningen och samlas till ett klimatevenemang har följande syften:

Öka delaktigheten i lokalt klimatarbete

Elevernas redovisningar och synpunkter ger allmänheten en ökad delaktighet och utmanar nyckelpersonernas tänkande (politiker, kommunala tjänstepersoner, företrädare för det lokala näringslivet och civilsamhället m fl).

Ge elever handlingserfarenhet

Eleverna tränas i att bearbeta och använda kunskaper, att ta ställning och föra samtal med utgångspunkt i samhällets mål för minskad klimatpåverkan.

Öka elevernas motivation

Att få arbeta med verkliga samhällsfrågor i sin omgivning, med vetskap om att förslag och rekommendationer ska kommuniceras vidare inom politik och näringsliv, motiverar och utmanar eleverna.

Ge lärarna möjlighet att handleda

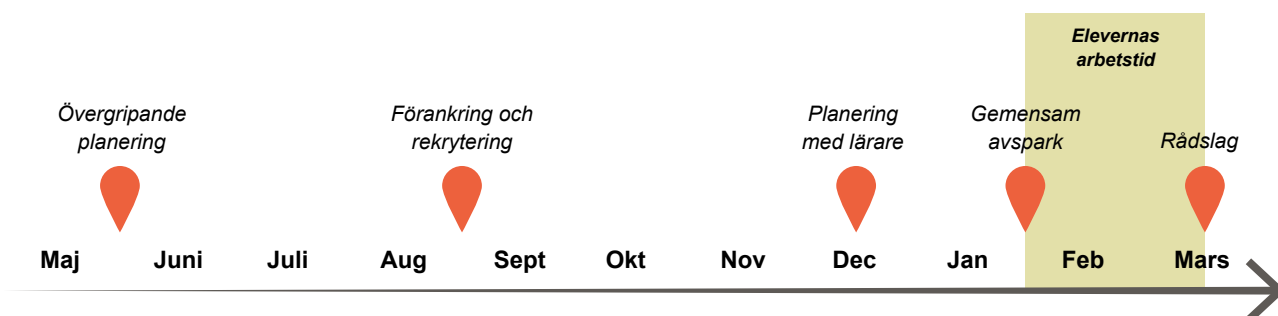
Projektets ramar är givna. Lärarna anpassar arbetet utifrån mål i kurs- och ämnesplaner och kan sedan lägga fokus på att hjälpa eleverna med kunskap och praktisk handledning. Arbetssättet gör att lärarna får en god uppfattning om hur eleverna arbetar i förhållande till uppställda mål och krav.

I det följande beskrivs förarbete och genomförande av rådslaget. Konceptet har använts vid ett klimatevenemang i Växjö respektive Eskilstuna våren 2015. Det bygger också på erfarenheter samlade genom arbete med Vår stad 2030 och efterföljande evenemang i Umeå, Kristianstad, Västerås och Uppsala ett år tidigare.

Övergripande planering

Både skolan och kommunen har långa planeringstider och många personer måste tycka till initialt för att eventet ska kunna genomföras. Ska rådslaget gå av stapeln i mars är det bra om det redan under höstterminens första veckor blir klart vilka lärare och klasser som ska delta. Här är några andra goda råd:

- Sök samarbete inom kommunen. Kontakta kommunledning, klimatstrateg, miljöansvarig och/eller kommunikatör.
- Börja planeringen ½ till 1 år före eventet. Markera tid för förberedelser och genomförande i kalendrarna.
- Se till att ni får med er lärare och elever från 3 till 4 skolor. Att lärare och elever kommer från olika skolor ger mångfald och triggar både elever och lärare.

Samhällskunskap, geografi,
naturkunskap, biologi,
fysik, svenska, bild,
entreprenörskap hem-
och konsumentkunskap,
hållbar samhällsbyggnad
och historia är ämnen där
lärarna samarbetat kring
Vår stad 2030.

Förankring och rekrytering

I de flesta kommuner har miljö- eller klimatstrategen lett arbetet, med hjälp av en kommunikatör och en person från utbildningsförvaltningen eller naturskolan. Dessa personer har utarbetat tidsplan och budget. Redan före semestrarna har de träffats och dragit upp ramarna.

När höstterminen börjar är det bra att gå ut med ett erbjudande till lärare att arbeta med Vår stad 2030 i undervisningen. WWF har goda erfarenheter av att både nior och gymnasieelever är med. Eleverna bör komma från skolor i olika områden och gärna från olika gymnasieprogram.

Planering med lärare

I november/december bjuder miljö- eller klimatstrategen och andra nyckelpersoner in lärarna till gemensam planering samt information om kommunens arbete inom klimat och hållbar utveckling. För att lyfta blicken och understryka vikten av ett radikalt förändringsarbete ges lärarna också information om ekologiska fotavtryck och de globala utmaningarna. Lärarträffen varar i ungefär två timmar. Förutom information passar det bra att prova någon övning från Vår stad 2030.

Gemensam avspark

Det är värdefullt att ge alla elever en gemensam start i temaarbetet, en kickoff. Samla alla elever och lärare som ska arbeta med Vår stad 2030 i en skola med lämplig samlingssal och ge information om pågående och planerade arbeten för att minska klimatpåverkan och ekologiska fotavtryck. Förutom åtgärder för att öka den ekologiska hållbarheten visar man på exempel där även den sociala hållbarheten ökar. Eleverna får också information om arbetet de har framför sig och vad som kommer att hända vid sluteventet. Gå igenom rollfördelning och vad som förväntas av eleverna vid det tillfället. Dra inte ut på tiden, se träffen som en aptitretare för kommande arbete.

Det är positivt ifall det i samband med kick-off finns möjlighet för lärarna att träffas tillsammans med er som koordinerar eventet. Det finns säkert en rad frågor som måste redas ut. Se till att alla inblandade i projektet har kontaktuppgifter för att kunna bolla frågor som uppstår under arbetets gång.

Alla elever ska ha gott om
tid för övningarna 4 och 6 i
Vår stad 2030.

Arbete på skolorna

Nu följer undervisning och elevernas grupparbeten – det arbete som är projektets kärna och som ska leda fram till utställningar och dialog. Lärarna bygger upp undervisningen så att den stämmer överens med kursmål och med elevernas förkunskaper. De väljer uppgifter från Vår stad 2030 och hjälper eleverna att strukturera arbetet, så att de gruppvis är väl förberedda inför rådslaget.

Till rådslaget bidrar varje elevgrupp med:

Utställning – en bild, modell eller bara några nyckelord. Elevernas iakttagelser och lösningar är det viktiga i utställningen, som formas som en mäsas. Alla elever i gruppen ska klara av att berätta kort för besökare. Uppmuntra kreativa och varierade, men korta, redovisningsformer. Eleverna ska få information om hur stort bord eller väggyta varje grupp har till sitt förfogande. Undvik presentationer på datorer. Besökarna uppskattar att bli bemötta av eleverna direkt.

En sammanfattning av elevernas arbete med synpunkter och förslag. Sammanfattningen ska användas vid rundabordsamtal och omfatta cirka 100 ord. Se sid 9.

Rekommendationer riktade till politiker och kommunledning, till företrädare för näringslivet eller till organisationer. Se sid 7.

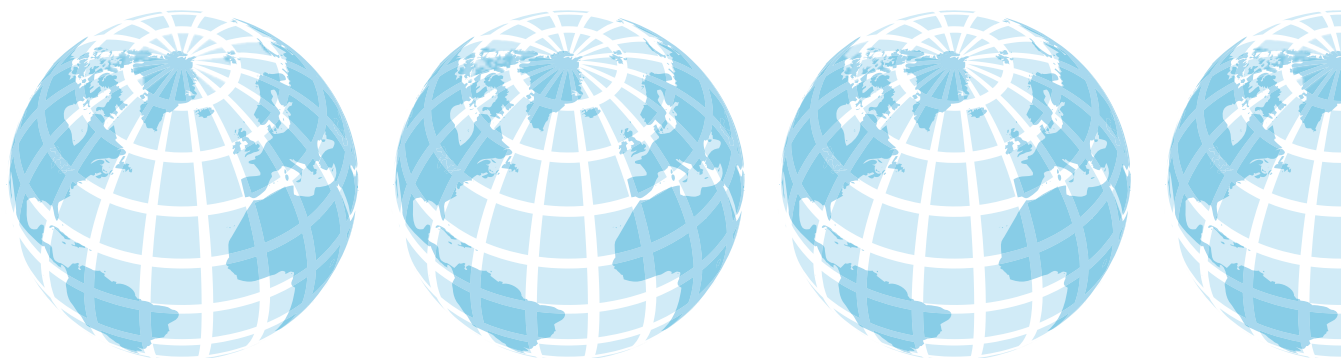
Sammanfattning och rekommendationer ska användas under eventet och måste mejlas till projektledarna i förväg.

I hela arbetet och i
redovisningen finns stort
utrymme för svenska,
estetiska ämnen (bild,
slöjd, drama) samt teknik.

Globala utmaningar

Lokala mål för klimatarbetet bygger på globala utmaningar, men ofta är det bara i nyhetssändningar från platser långt borta som vi tydligt blir varse dessa utmaningar. Det har visat sig att eleverna lätt glömmar den seriösa bakgrunden under diskussioner om lokalt förändringsarbete. Elevernas innovativa förslag ska leda till att enplanetsmålet nås, det vill säga att fotavtrycken och klimatpåverkan minskar och fördelningen av jordens resurser blir mer rättvis. Återkom till att det gäller att samhällsplanera och konsumera för ett gott liv för alla inom de planetära gränserna.

Passar det att bjuda in en person från ett annat land, kanske kommunens vänort eller partnerland, i samband med arbetet med Vår stad 2030?

Om alla lever som vi i Sverige behövs 3,7 planeter.

Inför rådslaget

Kommunens miljöstrateg och kommunikatör har förankrat evenemanget hos kommunledningen och bjudit in nyckelaktörer, såsom kommunstyrelsen, andra politiker och kollegor från olika förvaltningar. Datum för eventet har beslutats i god tid. Via kommunens nätverk för näringsliv och organisationer har ni berättat om satsningen och öppnat för deltagande. (Information om kommunens och företagens eget klimatarbete får gärna förekomma under eventet.) Marknadsföringen är genomtänkt och ni har avsatt tid för att hantera praktiska frågor som kan dyka upp under arbetets gång.

Checklista

- Det finns en budget för eventet.
- Information och inbjudningar sprids i god tid och via olika kanaler.
- Program för deltagare samt detaljerat körschema för arrangörer och lärare tas fram.
- Pressen bjuds in.
- Lunch och fika beställs. Matvalet stämmer med dagens budskap.
- Lokalerna har möblering och teknik för utställningar, samling, plenum och rundabordssamtal.
- Elevernas utställningar har en snygg skylt med skolans namn och ett nummer (för den omröstning som beskrivs nedan).
- Det finns röstsedlar och en box för inlämnade röstsedlar.
- Det finns toaletter och garderob för alla besökare.
- Eventet har en moderator.
- Vad som händer efter eventet, framför allt med elevernas förslag och rekommendationer, har planerats och kommunicerats.
- Eventet och processen dokumenteras i samarbete med lärarna.
- Tillstånd att fotografera eleverna ordnas om bilderna ska kunna användas till hemsida etc.
- En utvärdering är planerad.

Sprid information om eventet i god tid och skaffa en skicklig moderator som passar i sammanhanget. Maria Wetterstrand är f d elev på en av skolorna i Eskilstuna.

"Det var speciellt intressant att lyssna på ungdomarnas syn på planering av stadsdelar. Det är sällan näringsliv, politiker, kommunala tjänstemän och skolungdomar samlas kring olika frågor. Ungdomarna tog bort alla hierarkier och positioneringar i diskussionerna."

"Elevernas stora kreativitet och 'oräddhet' inför sin uppgift imponerade mycket på mig."

"Det som var bra var att folket som var där, såsom politiker eller privatpersoner, verkligen lyssnade när man redovisade."

Röster från WWFs stadsturné, Eskilstuna

Program för rådslaget

Så här såg programmet ut när cirka 100 gymnasieelever i Eskilstuna mötte lika många representanter från kommun, näringsliv och organisationer. Media, politiker, tjänstepersoner, företrädare för företag och för boende bjöds in till evenemanget. Se programmet som ett förslag att utgå från. Tiderna är ungefärliga och anpassas efter behov och önskemål.

10.00 – 11.00	lordningställande av utställningar. Samling för elever med genomgång av dagen.
11.00 – 12.00	Eleverna är på plats vid sina utställningar för att redovisa förslag till förändring.
12.00 – 13.00	Besökarna går runt till elevernas utställningar. Matig lunchmacka serveras.
13.00 – 14.00	Samling för alla. En elev samt kommunstyrelsens ordförande hälsar välkomna.
14.00 – 15.00	Rundabordsamtal. Ett elevarbete väljs ut av varje grupp och processas vidare med hjälp av samtalsledare.
15.00 – 15.20	Fika/fruktpaus.
15.20 – 15.50	Redovisning av rundabordsamtal, undertecknande av brev, lottdragning och avslutning.

Media

Kontakta media redan inför kickoff och sedan igen när det är dags för redovisningar och event. Ge lokalmedia lärarnas kontaktuppgifter, men informera lärarna först. De flesta skolor ser mycket positivt på att media sprider bra exempel från undervisningen. Ett exemplar av *Brevet till framtiden* kan gärna publiceras och sedan förvaras på tidningsredaktionen, se sid 10.

Elevsamling

När eleverna hittat sin plats och ordnat sin utställning, samlas alla elever för genomgång av dagen. Moderatoren finns med för att bekanta sig med eleverna. Efter elevsamlingen får eleverna tid att besöka varandras utställningar och rösta.

Röstning

Vilken innovation eller förslag till förändring bidrar mest till att minska ekologiska fotavtryck och klimatpåverkan? Vilken innovation ökar social- och/eller ekologisk hållbarhet? Vilken presentation är bäst genomförd?

För att göra besökarna uppmärksamma och för att peppa eleverna genomförs en tävling där bästa innovation och bästa presentation premieras med två biobiljetter. Varje besökare får en röstsedel där det finns utrymme för namn på den röstande samt för nummer på de två utställningar man anser vara bäst inom respektive område. Det ska även finnas plats för en kort motivation. Alla besökare och utställare välkomnas att rösta! En röstsedel med ifyllda motivationer vinner två biobiljetter. Arrangörerna berättar huruvida dragning äger rum under dagen eller om vinnarna meddelas senare och i så fall hur. Se till att ni bestämt vem som räknar röster, meddelar vinnare och köper in biobiljetter.

Media har en viktig roll, bjud in dem att följa hela arbetet.

ARRANGERAS
AV WWF
I SAMARBETE
MED VÄXJÖ
KOMMUN

Växjö
kommun
Europe green city

Earth Hour City Challenge

Världsnaturfonden WWFs
STADSTURNE 2015

Vägar mot Växjö 2030 och ett gott liv för alla på EN planet

Detta är en röstsedel och lott (du kan vinna två biobiljetter)

Vilken elevpresentation/utställning eller förslag till förändring tycker du bäst bidrar till ökad social och ekologisk hållbarhet?

Nummer: 6 Motivation: Bra tankar kring förnybar energi

Vilken presentation är bäst genomförd?

Nummer: 7 Motivation: De tänkte på den sociala delen som är viktig samtidigt som de tänkte på miljön

Ditt eget namn och telefonnummer (vi ringer om du vunnit). Susanne 073159821

Samling för alla

Hundra elever och hundra vuxna samlas. Kommunstyrelsens ordförande och en elev hälsar välkomna och berättar kort om sina förväntningar. Moderatoren leder samtalet och inleder med att panelen presenteras. I panelen bör finnas två elever, en politiker och en representant från näringslivet. Ta gärna med personer från högskola/universitet och från organisationer i panelen. Panelen ska kommentera elevförslagen.

Rekommendationer

Varje elevgrupp ska ge politiker eller företrädare för näringslivet 3-5 rekommendationer på hur de bör agera och förändra, för att förverkliga den idé som elevgruppen beskriver i utställningen. Rekommendationerna kan vara på detaljnivå eller mer övergripande. Det är lämpligt att elevernas rekommendationer visas upp och kommenteras på likvärdigt sätt. Det är viktigt att eleverna får veta hur kommunen och företagen hanterar deras förslag och rekommendationer efter rådslaget. Kommunen ansvarar för att rekommendationerna kommer till rätt person.

Rekommendationer till kommun och näringsliv

- El-hyrbilar och gratis busskort ska finnas för att minska användningen av bil.
- Fler återvinningsstationer.
- Bara ekologisk mat i affärerna.
- Gemensamt ägande av saker för minskad konsumtion.
- Eldrivna fordon samt cykel är det som gäller.
- Istället för bussar ska det finnas vagnar som svävar med hjälp av magneter.
- Vegetarisk (skol-)restaurang och livsmedelsbutik samarbetar.
- Utveckla "Återanvändnings3Dskrivare".
- Prioritera cykelbanorna genom att underhålla och utöka antalet.
- Kompensera folk som väljer elbil med gratis parkering och laddning.
- Fler pantautomater.
- Dela ut material till färgsortering åt alla Eskilstunabor.
- Företag bör använda vår app för klädkonsumenter.

Elever i Eskilstuna rekommenderar.

Rundabordssamtal

Rundabordssamtalen lyfter det arbete som eleverna gjort, sammanför aktörer i ett konstruktivt samtal samt bearbetar och utvecklar elevernas förslag. Huvudsyftet är att skapa dialog mellan olika aktörer för att öka engagemang och aktivitet kring att minska kommunens klimatpåverkan och ekologiska fotavtryck.

Genomför samtal med 7 till 10 deltagare runt bordet. I varje grupp finnas 3 till 5 elever, en politiker, en kommunal tjänsteperson, en näringslivsrepresentant, en person från en organisation samt en samtalsledare. Samtalsledaren är informerad i förväg om sin uppgift. Grupperna har satts samman av arrangörerna för att få en så bred representation som möjligt.

Varje grupp får 3 sammanfattningar tilldelade. Gruppen väljer ut det elevförslag man anser ger bäst nytta för minskad klimatpåverkan och ökad social och ekologisk hållbarhet.

Rundabordssamtalen pågår under en dryg timma. En utsedd rapportör i gruppen tar anteckningar på blädderblock och förbereder sedan presentationen som består av en PowerPoint-bild som får ta högst tre minuter att redovisa.

Hur kan förslaget genomföras?

- Varför är detta arbete speciellt framgångsrikt?
- Vad för det med sig för konsekvenser?
- Vad för det med sig för konsekvenser, lokalt och globalt?
- Finns det konflikter?
- Gör en enkel arbetsplan. Vilket är det första steget?
- Frågor som deltagare i rundabordssamtalen ska svara på.

Rundabordssamtalen pågår under cirka en timma. Många tycker det är viktigt att alla elever är med, samtidigt kan det vara svårt att få med lika många vuxna. Låt eleverna välja om de vill vara med eller lotta ut platserna i rådslagets senare delar. Mer ingående instruktioner till samtalsledarna finns på wwf.se/varstad

Lärarträff

Lärarna är inte med i rundabordssamtal utan samlas för utvärdering av det pedagogiska arbetet. Boka ett rum där lärarna kan sitta med arrangörerna för en värdefull timme i lugn och ro, för att utbyta erfarenheter och följa upp arbetet.

Redovisning och avslutning

Det är bra om man kan lägga in en fikapaus efter rundabordssamtalet. Besökarna får ett avslappnande mingel och samtidigt får rapportörerna och moderatorn tid att förbereda nästa programpunkt – redovisning.

Varje grupp redovisar under tre minuter samtidigt som PowerPoint-bilden visas. Om det dyker upp någon kort fråga från publiken är det värdefullt att fånga upp den.

Dagen har väckt engagemang hos många. Även här är det viktigt att meddela åhörarna vad som kommer att hända med förslagen efter eventet samt att ge ungdomarna vägar till fortsatt engagemang.

Brev till framtiden

Brevet och ytterligare info finns på wvf.se/varstad

Som avslutning har arrangörerna förberett ett brev som kopplar dagens arbete till läget år 2030. Brevet läses upp (bra om det även publiceras i lokaltidning och på hemsidor). Brevet skrivs under av kommunstyrelsens ordförande samt av en representant från varje skola.

Exempel på ett brev som ska publiceras och kommenteras år 2030. Brevet är skrivet i förhand och signeras av kommunstyrelsens ordförande samt en elev från varje skola. Brevet förvaras i kommunens arkiv samt på lokaltidningens redaktion.

ENTREPRENÖRER

Helhetssyn, kreativitet och problemlösning är kompetenser för entreprenörer som formar en hållbar framtid.

HÅLLBAR UTVECKLING

I västvärlden lever vi som om vi hade TRE planeter.

DIALOG

Elever, politiker och näringsliv möts i dialog.

DELAKTIGHET

Lärande och delaktighet går hand i hand när elever arbetar utåtriktat och påverkar samhällets utveckling.

KLIMAT & SAMHÄLLE

Elever utformar förslag för ökad social och ekologisk hållbarhet.

Hållbara Städer 2030 är producerad med stöd från Sida.
Sida har ej deltagit i produktionen och ansvaret för innehållet är utgivarens.

	Därför finns vi Vi arbetar för att hejda förstörelsen av jordens naturliga livsmiljöer och bygga en framtid där människor lever i harmoni med naturen. www.wwf.se
---	--

	MIX Papper från ansvarfulla källor FSC® C017579
---	---